

HAUGALAND KRAFT NETT AS
Postboks 2015
5504 HAUGESUND

Vår dato: 02.02.2018
Vår ref.: 201703336-52
Arkiv: 611
Deres dato: 29.05.2017
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Hagvaag Seim
22959874/lhs@nve.no

Utredningsprogram for 66 (132) kV Ølen-Våg-Bratthammar(-Spanne)

NVE viser til Haugaland Kraft Nett AS sin melding av 29.05.2017 om ny 66 (132) kV-ledning mellom Ølen, Våg og Bratthammar (Spanne). Vi viser til møter om saken, innkomne høringsuttalelser og våre vurdering i vedlagt notat «Bakgrunn for utredningsprogram» av i dag, NVE ref. 20170336-51.

I medhold av forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover av 1. juli 2017, fastsetter herved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) et utredningsprogram for ny 66 (132) kV-ledning mellom Ølen, Våg og Bratthammar (Spanne). Kommunene Vindafjord og Tysvær blir berørt av tiltaket.

Konsekvensutredninger ved planer og tiltak skal i nødvendig utstrekning omfatte punktene i kapittel 4 og 5 i forskrift om konsekvensutredninger av 1. juni 2017. En søknad etter energiloven skal utformes i henhold til NVEs *Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg*, og kravene som er fremsatt i veilederen ivaretar i hovedsak de krav til utredninger som er gitt i kapittel 5 i forskriften. For planlagte kraftoverføringsanlegg som er meldepliktig etter forskriften, fastsetter NVE et særskilt utredningsprogram som er tilpasset den enkelte sak, jf. forskrift om konsekvensutredning § 16 som erstatter deler av kapittel 7.4—7.8 i NVEs veileder. Utredningsprogrammet skal supplere utredningskravene i forskriften og krav til konsesjonssøknad etter energiloven, jf. NVEs veileder for utforming av søknad.

Skulle det eventuelt bli behov for ytterligere opplysninger og/eller utredninger i behandlingen av søknaden med konsekvensutredning, forbeholder NVE seg retten til å be om tilleggsutredninger og/eller tilleggsøknader.

Utredningsprogrammet er tematisk inndelt, og omtaler både problemstillinger som skal belyses og fremgangsmåter som skal brukes. NVE mener en konsekvensutredning basert på dette utredningsprogrammet bidrar til å gi et godt grunnlag for å beslutte om anlegget bør bygges, eventuelt i hvilken trasé og hvilken utforming av anlegget som samlet vil kunne gi minst negative virkninger for natur, miljø og samfunn.

Konsekvensutredningen skal omfatte meldte traseer og anlegg slik de er beskrevet i meldingen av 29.05.2017. Utredningen skal i tillegg omfatte alternativer og traséjusteringer som NVE har spesifisert i utredningsprogrammet. Virkninger av anlegg og terrenginngrep som f.eks. anleggsveier, riggplasser og bygninger skal vurderes for alle relevante utredningstemaer som er

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

angitt i utredningsprogrammet. Virkninger skal vurderes for både anleggs- og driftsfase for alle relevante utredningstemaer.

Dersom noen av alternativene som skal utredes har så store tekniske ulemper at de ikke er gjennomførbare, kan disse tas ut av det videre utredningsarbeidet. Det skal eventuelt fremlegges en begrunnelse for dette.

NVE mener det er viktig at Haugaland Kraft Nett samordner utredningsarbeidet med Statnetts planer om ny 300 (420) kV Blåfalli/Sauda–Håvik/Gismarvik og Statens vegvesen sine planer om ny E39 på Haugalandet og E134 Bakka–Solheim.

1 Prosess og metode

Konsesjonssøknaden skal utarbeides i samsvar med NVEs *Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg*. Deler av kapittel 7 i veilederen skal erstattes av utredningsprogrammets kapittel 3 og 4, som beskriver hvordan utredningene skal gjennomføres og hvilke tema/virkninger av tiltaket som skal utredes.

Konsekvensutredningen skal følge utredningsprogrammets struktur. Overlappende vurderinger av samme tema i ulike delutredninger skal omtales og dobbeltregistrering av virkninger skal unngås. NVE forutsetter at de enkelte delutredningene ses i sammenheng der utredningene bygger på hverandre eller henger sammen. Under enkelte punkter i programmet er det henvist spesielt til behov for samordning av utredninger/konklusjoner, men vurdering av behov for slik samordning skal gjøres for alle tema.

Klima- og miljødepartementets veiledere gir veiledning for arbeidet med konsekvensutredningene og for enkelttemaene miljø, naturressurser og samfunn. NVE anbefaler at det brukes standard metodikk, for eksempel Miljødirektoratets håndbøker og NVEs veileder, der dette anses relevant. Statens vegvesens håndbok v712 *Konsekvensanalyser* anbefales brukt. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne.

Både fordeler og ulemper ved prosjektet skal belyses for alle relevante temaer. Tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og driftsfasen skal vurderes for alle relevante temaer. Eksempler på slike avbøtende tiltak kan være: tidspunkt for anleggsarbeid, traséjusteringer, tiltak for fugl, skånsom trasérydding, vegetasjonsskjermer, revegetering m.m. Ulike mastetyper, mastehøyder og eventuelle kamuflerende tiltak skal vurderes og beskrives med tanke på landskapet de planlegges gjennom.

Dersom kunnskapsgrunnlaget vedrørende naturmangfold er mangelfullt med hensyn til å vurdere virkninger av tiltaket, skal det gjennomføres feltbefaring. I de tilfeller der nye registreringer er gjennomført skal det oppgis dato for feltregistreringer, befaringsrute og hvem som har utført feltarbeidet og artsregistreringene.

NVE ber Haugaland Kraft Nett om i nødvendig grad å ta kontakt med regionale myndigheter, berørte kommuner, interesseorganisasjoner, grunneiere og rettighetshavere i utredningsarbeidet.

2 Begrunnelse og beskrivelse av anleggene

NVEs *Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg* beskriver hvordan en konsesjonssøknad skal utformes. En søknad etter denne veilederen vil ivareta flere av utredningstemaene som er listet opp i forskrift om konsekvensutredninger, blant annet for temaene begrunnelse, beskrivelse av anlegget og beredskapshensyn. I konsekvensutredningen skal det derfor kun gis en kort oppsummering av søknaden der punktene under inngår. Eventuelt kan det henvises til

søknaden som sammen med konsekvensutredning kan utgjøre et samlet dokument, siden dokumentasjonskravene er overlappende etter energiloven og forskrift om konsekvensutredninger.

I tillegg skal Haugaland Kraft Nett vurdere følgende i konsesjonssøknaden:

- Hvor mye overføringsbehovet vil kunne øke med de beskrevne endringene i produksjon og forbruk må komme frem i søknaden. Valg av systemløsning og behovet for dobbeltledning må begrunnes.
- Tidspunkt for når overgang til 132 kV-drift er aktuelt.
- I meldingen kommer det ikke tydelig fram hvorfor Haugaland Kraft Nett ikke søker om ny ledning helt frem til Spanne. Skåredalen transformatorstasjon er ikke nevnt i meldingen, og sammenhengen mellom Skåredalen stasjon og Bratthammar som endepunkt er ikke heller ikke beskrevet. Dette må beskrives tydeligere i konsesjonssøknaden og endepunktet for ledningen må entydig omsøkes.
- En vurdering av Litledalen transmisjonsnettstasjon i form av et kostnadsoverslag for Litledalen transmisjonsnettstasjon (Statnetts overslag) og en vurdering av hvilke nettanlegg i regionalnettet denne eventuelt vil kunne erstatte. Statnett skal konsulteres i denne vurderingen.
- Konsekvensene av at en ny kraftledning Ølen–Våg–Bratthammar ikke er på plass før etter 2021.
- Om det er mulig å rive og omstrukturere deler av eksisterende nettanlegg i området når det nye anlegget skal bygges. Det skal vurderes hvilke konsekvenser dette får for forsyningsheten, både i anleggsperioden og når den nye 66 (132) kV-ledningen Ølen–Våg–Bratthammar er idriftsatt. Det skal vurderes hvordan dette kan bidra til å redusere de totale ulempene for området.
- Fremtidig teknisk løsning for 66 kV-ledningen som driftes på 22 kV ved Færåsen og som går mot Dommersnes/Vikebygd.

3 Alternativer

I utredningsarbeidet ber vi om at Haugaland Kraft Nett i tillegg til de meldte traseene vurderer følgende alternativer:

- Traséalternativ langs eksisterende 66 kV-ledning mellom Våg, Stakkestadvatnet videre mot Bratthammar som foreslått av Kåre Våg.
- Traséalternativ nord for Torsteinsfjellet og Rossafjellet foreslått av Haugesund Turistforening.
- Bruk av jordkabel på en kortere strekning gjennom tettbebygde områder i Ølen.

4 Tiltakets virkninger for miljø og samfunn

Landskap og visualisering

- Det skal gis en beskrivelse av landskapet som tiltaket berører.
- Landskapsverdiene, og hvordan tiltakene visuelt kan påvirke disse verdiene, skal vurderes. Vurderingen skal ta hensyn til eksisterende inngrep i landskapet.
- Tiltakene skal visualiseres, inkludert transformatorstasjoner og eventuelle bianlegg. Visualiseringene skal gi et representativt bilde av utredede traseer og tekniske løsninger, plassering av veger og bianlegg, jf. beskrivelse av framgangsmåte under. Anleggene skal bl.a. visualiseres fra følgende områder:

- Der den meldte ledningstraseen passerer gjennom boligområder i Ølen
  - Der alternativ 1A går gjennom tettbebygde boligområder i Skjold
  - Ved Stakkastadvatnet ved utredning av alternativ trasé i dette området
  - Der alternativ 1B går gjennom eller i nærheten av friluftslivsområder nord for Søljeåsen
- Det skal vurderes hvor kamuflering av ledningen eventuelt kan ha effekt.

Fremgangsmåte

De overordnende trekkene ved landskapet beskrives i henhold til *Nasjonalt referansesystem for landskap 2005/2* (www.nibio.no). Det anbefales en detaljeringsgrad tilsvarende underregionnivå eller mer detaljert. Verdier i landskapet og påvirkning av tiltakene skal beskrives og vurderes. Haugaland Kraft Nett kan også benytte metodikken Natur i Norge (NiN).

Tekst, bilder og kart skal benyttes for å støtte beskrivelsene av landskapsvirkningene. Visualiseringene skal utføres som fotomontasjer, samt som 3D-visualisering i samarbeid med Statnett. Tiltakshaver skal ta kontakt med berørte kommuner for å velge ut representative fotostandpunkter utover de som er spesifisert. Aktuelle områder kan være ved bebyggelse, ferdselsårer, særlig viktige friluftsområder, turistattraksjoner og kulturmiljøer som blir berørt av tiltakene. Fotostandpunktene og -retning skal vises på et oversiktskart. Utredningen for landskap skal ses i sammenheng med vurderingene for «kulturminner og kulturmiljø», «friluftsliv» og «nærings- og samfunnsinteresser».

Kulturminner og kulturmiljø

- Kjente automatisk fredete kulturminner, vedtaksfredete kulturminner, nyere tids kulturminner og kulturmiljø i traseene og i influensområdene, skal beskrives. Med influensområde menes de områder hvor anleggene kan bli synlige fra kulturminner og kulturmiljø. Influensområdet vil ofte være betraktelig større enn selve tiltaksområdet.
- Kulturminnene og kulturmiljøenes verdi skal vurderes og vises på kart.
- Potensial for funn av automatisk fredete kulturminner skal angis og vises på kart.
- Direkte virkninger og visuelle virkninger av tiltaket for kulturminner og kulturmiljø skal beskrives og vurderes. Dette skal gjøres både for tiltaksområdene og influensområdene. Tiltaksområdet omfatter de enkelte traséalternativene, transformatorstasjonene og areal som berøres av nødvendige buelegg.
- Det skal redegjøres for hvordan eventuelle negative virkninger for kulturminner kan unngås ved justering av tiltaket.

Fremgangsmåte:

Utredningen skal bygge på eksisterende kunnskap, og relevant dokumentasjon skal gjennomgås, for eksempel www.kulturminnesok.no, www.asketadden.ra.no og SEFRAK i Matrikkelen.

Fylkeskommunen og lokale myndigheter/kilder skal kontaktes. For strekninger eller områder hvor gjennomgang av dokumentasjonen og kontakten med myndigheter/lokalkjente viser stort potensial for funn av hittil ukjente automatisk fredete kulturminner, skal vurderingene i nødvendig grad suppleres med befaringspåkyn på barmark.

Riksantikvarens *Rettleiar: Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiingar (2003)* og NVEs veileder 2/2004 *Hensynet til kulturminner og kulturmiljøer ved etablering av energi- og vassdragsanlegg*, skal

benyttes i vurderingen. For å vurdere de visuelle virkningene benyttes NVEs veileder 3/2008 *Visuell innvirkning på kulturminner og kulturmiljø*. Utredningen for kulturminner og kulturmiljø skal ses i sammenheng med vurderingene for «landskap og visualisering» og «friluftsliv».

Friluftsliv

- Det skal redegjøres for viktige friluftsområder som kan bli berørt av anleggene, herunder friluftsområdet nord for Søljeåsen som berøres av alternativ 1B.
- Dagens bruk av friluftsområdene skal beskrives.
- Det skal vurderes hvordan anleggene vil kunne påvirke bruken av områdene, både direkte og indirekte gjennom visuell påvirkning og støy.

Fremgangsmåte

Informasjon om dagens bruk av området skal innhentes fra lokale og regionale myndigheter, aktuelle interesseorganisasjoner og andre lokalkjente. Miljødirektoratets håndbøker nr. 18 *Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven* (2001) og veileder M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftsområder* kan benyttes i utredningen. Viktige områder, turstier og løyper skal vises på kart. Utredningene skal ses i sammenheng med vurderingene for «landskap og visualisering», «kulturminner og kulturmiljø» og «arealbruk». NVE ber om at *Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, natur- og kulturvern (FINK)* (2005) og *Regional plan for friluftsliv og naturforvaltning (2017-2024)*, samt kart over merkede turstier (Skjold turlag) benyttes i utredningsarbeidet.

Naturmangfold

For dette temaet skal det utarbeides en offentlig og en ikke-offentlig versjon av fagutredningen, dette for å sikre at sensitive opplysninger skjermes i tråd med retningslinjer for håndtering av stedfestet informasjon om biologisk mangfold og offentlighetsloven § 24. Utredningene av naturmangfold skal ses i sammenheng med vurderinger av store urørte naturområder og verneområder under temaet «arealbruk».

Naturtyper og vegetasjon

- Det skal utarbeides en oversikt over eventuelle verdifulle naturtyper og arter, prioriterte arter og utvalgte naturtyper som kan bli vesentlig berørt av anleggene.
- Det skal utarbeides en oversikt over kjente arter på Norsk Rødliste for arter 2015 og naturtyper på Norsk rødliste for naturtyper 2011, som kan bli vesentlig berørt av anleggene.
- Potensial for funn av ikke registrerte forekomster av arter som er kritisk truede, sterkt truede og sårbare, jf. Norsk Rødliste for arter 2015, skal vurderes.
- Det skal beskrives hvordan kantvegetasjon langs berørte vann og vassdrag blir ivaretatt der krysninger er aktuelt.
- Forekomster av fremmede arter (svartelistede arter) i tiltaksområdet skal vurderes. Dersom aktuelt skal mulige avbøtende tiltak som hindrer spredning av fremmede arter vurderes.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal konsentreres til areal som vil bli fysisk berørt, sånn som vei, oppstillingsplasser, ryddebeltet osv, og bygge på eksisterende dokumentasjon. Der eksisterende dokumentasjon er

mangelfull for formålet skal det gjennomføres feltbefaring. Det skal foretas innhenting av skjermet artsinformasjon fra Fylkesmannen. Miljødirektoratets håndbok nr. 13 og Miljøfaglig Utredning Rapport 2012:26: *Sammenhengen mellom rødlista for naturtyper og DN-håndbok 13, inkludert midlertidige faktaark for nye verdifulle naturtyper*, skal benyttes i arbeidet. Informasjon om naturtyper og vegetasjon som kan bli vesentlig berørt av anleggene, skal vises på kart. Sensitive opplysninger skal merkes «unntatt offentlighet». I rapportens sammendrag skal det lages en tabell over hvilke rødlistede arter som kan bli berørt av tiltaket, antall kjente lokaliteter for hver enkelt art skal også oppgis. *Handlingsplan mot framanda skadelege artar i Rogaland* fra 2011 skal benyttes i utredningsarbeidet.

Fugl

- Det skal utarbeides en oversikt over fuglearter som kan bli vesentlig berørt av anleggene, med spesielt fokus på arter på Norsk Rødliste 2015 og prioriterte arter, ansvarsarter, jaktbare arter og rovfugl.
- Det skal vurderes hvordan anleggene kan påvirke fuglearter på Norsk Rødliste 2015, prioriterte arter, ansvarsarter, jaktbare arter og rovfugl gjennom forstyrrelser, områdets verdi som trekklokalitet, kollisjoner, elektrokusjon og redusert/forringet økologisk funksjonsområde. Det skal spesielt legges vekt på fuglearter som kan være utsatt for kollisjon med luftledninger.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på eksisterende dokumentasjon og kontakt med lokale og regionale myndigheter og organisasjoner/ressurspersoner. Det skal foretas innhenting av skjermet artsinformasjon fra Fylkesmannen. Der eksisterende dokumentasjon av fugl er mangelfull skal det gjennomføres feltbefaring. Miljødirektoratets håndbøker nr. 11 og 13 skal benyttes i arbeidet. Informasjon om fugl som kan bli vesentlig berørt av anleggene skal vises på kart. Sensitive opplysninger skal merkes «unntatt offentlighet». I rapportens sammendrag skal det lages en tabell over hvilke rødlistede fuglearter som kan bli berørt av tiltaket, og antall kjente lokaliteter for hver enkelt art skal også oppgis.

Andre dyrearter

- Det skal utarbeides en oversikt over andre dyrearter som kan bli vesentlig berørt av anlegget.
- Det skal vurderes om viktige økologiske funksjonsområder for kritisk truede, sterkt truede og sårbare arter, jf. Norsk Rødliste 2015 kan bli vesentlig berørt av anlegget.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på eksisterende kunnskap, dokumentasjon og kontakt med lokale og regionale myndigheter, organisasjoner/ressurspersoner. Det skal foretas innhenting av skjermet artsinformasjon fra Fylkesmannen. Der eksisterende dokumentasjon er mangelfull skal det gjennomføres feltbefaring. Miljødirektoratets håndbøker nr. 11 om viltkartlegging og nr.13 om kartlegging av naturtyper og verdsetting av biologisk mangfold skal benyttes i arbeidet. Informasjon om dyr som kan bli vesentlig berørt av anleggene skal vises på kart. Sensitive opplysninger skal merkes «unntatt offentlighet». I rapportens sammendrag skal det lages en tabell over hvilke rødlistede dyrearter som kan bli berørt av tiltaket, antall kjente lokaliteter for hver enkelt art skal også oppgis.

Samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10

- Det skal vurderes om kraftledningen og andre eksisterende eller planlagte vassdrags- og energitiltak i området samlet kan påvirke forvaltningsmålene for en eller flere truede eller prioriterte arter og/eller verdifulle, truede eller utvalgte naturtyper.

- Det skal vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til slike arter/naturtyper som nevnt over kan bli vesentlig berørt.
- Det skal vurderes om flere vassdrags- og energiltak kan påvirke de samme truede eller prioriterte arter og/eller verdifulle, truede eller utvalgte naturtyper, herunder lokal, regional eller nasjonal bestand.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på kjent og tilgjengelig informasjon om andre planer (jf. forholdet til andre planer, se avsnitt om «arealbruk» i utredningsprogrammet) og utredede virkninger for naturmangfold.

I vurderingen skal det legges vekt på tiltakets virkninger for eventuelle forekomster av verdifulle naturtyper jf. Miljødirektoratets Håndbok 13, utvalgte naturtyper i henhold til naturmangfoldloven § 52 og økosystemer som er viktige økologiske funksjonsområder for truede arter i Norsk Røddliste 2015 og prioriterte arter i henhold til naturmangfoldloven § 23. *Veileder. Naturmangfoldloven kapittel II* kan legges til grunn i utredningene.

Arealbruk

- Endringer i arealbruk, herunder båndlegging, skal beskrives. Eventuelle virkninger for eksisterende og planlagte tiltak som for eksempel bolig-, hytte- og industriområder og lignende skal vurderes. Den meldte traseen på strekningen Våg–Bratthammar skal vurderes med hensyn til mulige ulemper for fremtidig boligutbygging på denne strekningen.
- Forholdet til andre offentlige og private planer skal beskrives. Mulige ulemper for utvikling av næringsområder ved Færåsen og Hattelandkonsernets planer i Øvre Vats skal særskilt vurderes. Det skal opprettes dialog med de berørte grunneierne for om mulig å redusere ulempene ved en ny ledning i disse områdene.
- Eksisterende og planlagt bebyggelse langs de nye anleggene kartlegges i et område på 100 meter fra senterlinjen. Det skal skilles mellom bolighus, skoler/barnehager, fritidsboliger og andre bygninger, og avstand til senterlinjen skal angis.
- Det skal kort redegjøres for hvordan transport knyttet til realisering av tiltaket er tenkt gjennomført. Eventuelle behov for ny infrastruktur skal beskrives og vises på kart, jf. NVEs veileder for søknad om konsesjon.
- Områder som er vernet eller planlagt vernet etter naturmangfoldloven, kulturminneloven og/eller plan- og bygningsloven, og vassdrag vernet etter Verneplan for vassdrag som blir berørt av anleggene skal beskrives og vises på kart. Det skal vurderes hvordan tiltaket eventuelt vil kunne påvirke verneverdiene og verneformålet, i anleggs- og driftsfasen.
- Tiltakets eventuelle reduksjon av større, sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP) skal vurderes og tall- og kartfestes. Eventuelle tap av inngrepsfrie naturområder skal oppgis i prosent for berørte kommuner og fylke.
- Forholdet til Statnett sitt meldte tiltak om ny 420 kV-ledning Sauda/Blåfalli—Gismarvik/Håvik der traseene er planlagt parallelt.

Fremgangsmåte:

Utredningen for arealbruk skal ses i sammenheng med andre utredningskrav om for eksempel «landskap og visualisering», «friluftsliv», «naturmangfold», «kulturminner og kulturmiljø» og «nærings- og

samfunnsinteresser». *Regional plan for areal og transport på Haugalandet (2017)* skal benyttes i arbeidet med konsekvensutredningen.

Nærings og samfunnsinteresser

Lokalt og regionalt næringsliv

- Tiltakets eventuelle konsekvenser for lokalt og regionalt næringsliv skal vurderes, herunder sysselsetting og verdiskaping.

Fremgangsmåte:

Informasjon skal innhentes fra lokale og regionale myndigheter, aktuelle interesseorganisasjoner og andre lokalkjente. Vurderingen av virkninger skal ses i sammenheng med de vurderinger som gjøres under temaene «reiseliv» og «landbruk».

Reiseliv

- Reiselivsnæringen i området skal beskrives, og anleggets mulige virkninger for reiselivet skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Informasjon om dagens bruk av området skal innhentes fra lokale, regionale og sentrale myndigheter, aktuelle interesseorganisasjoner og andre lokalkjente. Vurderingen av virkninger skal ses i sammenheng med de vurderinger som gjøres under temaene «landskap og visualisering», «friluftsliv», «lokalt og regionalt næringsliv».

Landbruk

- Landbruksaktivitet som blir vesentlig berørt av tiltakene skal beskrives.
- Virkninger for jord-, skogbruk og beite skal vurderes med hensyn til følgende punkter:
  - Båndlagt areal
  - Driftsulemper
  - Typer skogsareal som berøres og virkning for produksjon
- Tiltakets virkning på annen kommersiell utnyttelse av utmark, som bær-, vilt- og fiskeressurser, skal vurderes.
- Virkningen av tiltaket på kommersiell utnytting av utmark skal vurderes, herunder virkninger på jakt og fiske.

Framgangsmåte:

Lokale og regionale landbruksmyndigheter skal kontaktes.

Luftfart

- Det skal gjøres rede for anleggenes virkninger for omkringliggende radaranlegg, navigasjonsanlegg og kommunikasjonsanlegg for luftfarten.
- Det skal vurderes om anleggene utgjør hindringer for luftfarten, spesielt for lavtflygende fly og helikopter.

- Det skal redegjøres for hvilke luftstrekk som antas at bør merkes etter forskrift om merking av luftfartshinder. Muligheter for dispensasjon eller valg av type merking skal beskrives.

Framgangsmåte:

Avinor skal kontaktes. Aktuelle operatører av lavtflygende fly og helikopter skal også kontaktes.

Andre tekniske anlegg, kommunikasjonssystemer og infrastruktur

- Virkninger for andre kommunikasjonssystemer skal vurderes, herunder telenettet og nødnett.
- Eventuelle konsekvenser for Forsvarets anlegg skal beskrives og tilpasninger skal vurderes.
- Nærføring eller kryssing av fylkes- og riksveier, og konsekvenser skal vurderes. Tilpasninger i anleggs- og driftsfasen skal vurderes. Tiltaket skal spesielt vurderes med hensyn til planer om ny E39 på Haugalandet og ny E134 mellom Bakka og Solheim (Statens Vegvesen).

Fremgangsmåte:

Informasjon om dagens bruk av tiltaksområdet skal hentes inn fra lokale, regionale og sentrale myndigheter, aktuelle interesseorganisasjoner og andre lokalkjente. Lokale og regionale landbruksmyndigheter skal kontaktes. Telenor Norge, Forsvarsbygg og Statens vegvesen skal kontaktes i utredningsarbeidet.

Elektromagnetiske felt

- Bygg som ved gjennomsnittlig årlig strømbelastning kan bli eksponert for magnetiske felt over 0,4 mikrottesla skal kartlegges. Typer bygg, antall bygg og magnetfeltstyrken skal beskrives. Beregningene skal inkludere eventuelle eksisterende ledninger som vil gå parallelt med planlagt ledning, og endringer fra dagens situasjon beskrives.
- Det skal gis en oppsummering av eksisterende kunnskap om kraftledninger og helse. Statnett skal ta utgangspunkt i gjeldende forvaltningsstrategi for kraftledninger og magnetfelt, nedfelt i St.prp. nr. 66 (2005-2006) og i Strålevernets anbefalinger på www.nrpa.no.
- Dersom bygg (bolig, skole eller barnehager) blir eksponert for magnetfelt over 0,4 mikrottesla skal mulige tiltak som kan redusere feltnivået beskrives og vurderes.

Forurensning

Støy

- Støy fra kraftledningene ved ulike værforhold skal beskrives.

Framgangsmåte:

Støyutredningene skal ta utgangspunkt i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2012) og *Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (M-128) fra Miljødirektoratet.

Utslipp og avrenning

- Mulige kilder til forurensning fra anleggene skal beskrives og risiko for forurensning skal vurderes. For transformatorstasjoner skal mengden av olje angis.

- Det skal beskrives hvordan sanering av eksisterende ledninger bør håndteres med tanke på gjenbruk og avfallshåndtering.

Drikkevann

- Virkninger for eventuelle drikkevanns- og reservevannskilder skal beskrives.

Fremgangsmåte:

Informasjon om dagens bruk av tiltaksområdet og tiltaksplaner for vannområdene skal innhentes fra lokale, regionale og sentrale myndigheter. *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Rogaland (2016-2021)* skal benyttes i utredningsarbeidet. Kilder som vann-nett.no og vannmiljo.miljodirektoratet.no kan benyttes.

Sikkerhet og beredskap

- Ved planlegging av ledningen bør det tas hensyn til eventuell fremtidig endring av systemjordingen av nettet i området, med en mulig overgang fra spolejording til lavohmig eller direkte jording av nettet. Dette innebærer at ledningen bør bygges med eller forberedes for etablering av gjennomgående jord.
- Vurdering av om anleggene, eller skade på anleggene, kan utgjøre en sikkerhetsrisiko for samfunn eller miljø.
- Dimensjonering og plassering av anleggene med tanke på fremtidige ekstremværhendelser skal beskrives og vurderes. Ising, vindforhold, skred- og rasfare på relevante strekninger skal utredes.

5 Formidling av utredningsresultater

Konsekvensutredningen skal foreligge som et samlet dokument samtidig med konsesjonssøknad etter energiloven, og vil bli sendt på høring sammen med søknaden. Konsekvensutredning med fagrapporter og søknad etter energiloven skal gjøres tilgjengelig på internett. Sensitive opplysninger skal av den grunn legges i separate vedlegg. NVE gjennomfører høring av søknader elektronisk, og all dokumentasjon må derfor sendes NVE digitalt. NVE skal kontaktes for å avtale oversendelse av antall papireksempplarer. Disse rutinene er like de som fremgår i NVEs veileder for søknader etter energiloven.

Haugaland Kraft Nett skal utforme et sammendrag av konsekvensutredningen beregnet for offentlig distribusjon. NVE anbefaler at det utarbeides en enkel brosjyre.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Lars Hagvaag Seim
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Bakgrunn for utredningsprogram (NVE ref. 201703336-51)

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet
Norsk institutt for by- og regionforskning
Olje- og energidepartementet
Statnett SF